

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתכ

ערב שבת-קודש
פרשת שמיני
כ"ה בניסן ה'תש"ע

יוצא-לאור על-ידי
מכון ליובאוויטש שעל-יד
צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ה בניסן ה'תשע"ב – ב' באייר ה'תשע"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ה בניסן	הלכות עדות פרק ח-ג.	הלי שבועות פרק יב.	מל"ת רפח.
ש"ק	כ"ו בניסן	פרק יא-יג.	הלי נדרים.. בפרקים אלו. פרק א.	מל"ת רפו.
א'	כ"ז בניסן	פרק יד-טז.	פרק ב.	מל"ת רפז.
ב'	כ"ח בניסן	פרק יז-יט.	פרק ג.	מל"ת רפה.
ג'	כ"ט בניסן	פרק כ-כב.	פרק ד.	מ"ע קפ.
ד'	ל' בניסן	הלכות ממרים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ה.	מ"ע קעד. מל"ת שיב. שיג. שיד.
ה'	א' באייר	פרק ד-ו.	פרק ו.	מל"ת שיח. שיט. מ"ע רי. ריא.
ו'	ב' באייר	פרק ז. הלי אבל.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ז.	מל"ת קצה. מ"ע לז.

זמני השבוע *

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
7.30	7.05.5	1.15	12.43	9.29	6.24	5.28	5.05	4.14	ו', כ"ה בניסן
7.31	7.06.2	1.14	12.42	9.28	6.23	5.27	5.04	4.13	ש"ק, כ"ו בניסן
7.31	7.06.9	1.14	12.42	9.28	6.21	5.25	5.03	4.11	א', כ"ז בניסן
7.32	7.0.76	1.14	12.42	9.27	6.20	5.24	5.01	4.09	ב', כ"ח בניסן
7.33	7.08.3	1.14	12.42	9.26	6.19	5.23	5.00	4.08	ג', כ"ט בניסן
7.34	7.09.0	1.14	12.41	9.25	6.18	5.21	4.59	4.06	ד', ל' בניסן
7.34	7.09.7	1.13	12.41	9.25	6.17	5.20	4.57	4.05	ה', א' באייר
7.35	7.10.4	1.13	12.41	9.24	6.15	5.19	4.56	4.03	ו', ב' באייר

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש	דה"י	צה"ש
שמיני	6:28	7:42	6:43	7:44	6:35	7:40	6:45	7:44
תזריע-מצורע	6:33	7:47	6:48	7:49	6:40	7:50	6:50	7:49

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעל-יד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

ISSN 0793-7474 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

עיקר עניין משיח - בעבודה ללא חשבונות

יש לנצל את ימי חודש ניסן הנחשבים כולם ל"זמן חרותנו", ולהיגאל מכל דבר לא רצוי • מדוע הסימן של "מורח ודאין" דווקא הוא הקובע מיהו משיח? • ההבדל בין עבודת הקרבנות לעבודת הקטורת • אין עתה הזמן לעשיית חשבונות. יש לעסוק עם כל יהודי, ולהביאו עד ל"מעייין" עצמו • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ניסן -

והיינו, לפי שכל ימי חודש ניסן הם "זמן חרותנו".

והעניין בזה - כידוע ש"קרושה לא זזה ממקומה"⁶, שמצד זה נמשכת הגאולה שבחג הפסח באופן תמידי⁷, ובפרט בחודש ניסן, שגם מצד עצמו הוא חודש של גאולה.

ב. ואם הדברים אמורים בכל ימי חודש ניסן, אפילו הימים שקודם חג הפסח - על אחת כמה וכמה שכן הוא בימים הבאים לאחרי חג הפסח, דכיוון שכבר היתה הגאולה דפסח בפועל (שהרי עניין הגאולה נמשך בפסח בכל שנה ושנה, כידוע⁸

א. עניין "זמן חרותנו" קאי בפשטות על חג הפסח. אבל, לאמיתו של דבר, לא רק פסח עצמו הוא "זמן חרותנו", אלא גם כל חודש ניסן.

והראיה לזה - מלשון המדרש הירועי¹ "קבע להם חודש של גאולה", ונמצא, שכל חודש ניסן נקרא במדרש בשם "חודש של גאולה".

וזהו הטעם למנהג ישראל שבחודש ניסן אין אומרים תחנון² - לא רק בשבתות וימים טובים, אלא גם בימים שהם "ימי החול" בערך לשבתות וימים טובים,

- וכדאיתא בשל"ה³, והובא בדא"ח⁴, על הפסוק⁵ "החודש הזה לכם ראש חדשים", שכל ימי חודש ניסן הם בבחינת "ראש חודש", דהיינו שאותם העניינים הנפעלים בכל ראש חודש, נפעלים בכל ימי חודש

6 ראה ע"ח ש"ד פ"ג. של"ד פ"ג. של"ה פ"א. תניא אגה"ק ביאור לסי' זך (קמו, א).

7 ראה גם מכתב כ"ד ניסן שנה זו (אג"ק שם ריש ע' עב). לקו"ש ח"ה ס"ע 173 ואילך.

8 ראה רמ"ז בס' תיקון שובבים. הובא ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט. וראה גם מכתב ה' ניסן שנה זו (אג"ק שם ס"ע יא), ובהנסמן בהערות שם.

1 שמו"ר פט"ו, יא.

2 שו"ע אדה"ז או"ח סתק"ט ס"ח.

3 ס"פ בא (שיג, ב).

4 סד"ה החודש הזה לכם תרכ"ו (סה"מ תרכ"ו ע' ג). וראה גם מכתב י"ג ניסן שנה זו (אג"ק חט"ו ריש ע' נא). תו"מ חט"ו ע' 186.

5 בא יב, ב.

ובזה גופא - ישנה מעלה מיוחדת כשעומדים בשבוע של חג הפסח, כידוע¹⁶ שיום השבת כולל כל העניינים של ימי השבוע שעבר, שכל עניינים אלו עולים ונכללים בשבת, שזהו עניין של עליה מלמטה למעלה,

ועל-ידי זה "רוח אמשך רוח ואיתי רוח"¹⁷ - תחלה המשכה שלפי אופן ההעלאה, ואחר כך המשכה נעלית יותר, ומיום השבת - נמשך עניין זה בדרך מלמעלה למטה על כל ימי השבוע שלאחרי זה, שהרי "מיניה מתברכין כולהו יומין"¹⁸, וכיוון ששבת זו היא שבת מברכים, הרי זה נמשך גם על כל ימי החודש, והיינו, שישנו הכוח של חירות וגאולה - לצאת מכל המצרים וגבולים, ולהתכונן על-ידי העבודה של ספירת העומר לקבלת התורה, לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות.

* * *

ד. בנוגע למשיח איתא¹⁹ ש"מורח ודאין". ואין זה סתם סימן בעלמא, אלא זהו אחד מהעניינים העיקריים במשיח. ולכן מצינו בגמרא²⁰ בנוגע לשמעון בר כוזיבא, שאפילו גדולי התנאים סברו שהוא הוא זה שמצפים לבואו²⁰, ואף-על-פי-כן, בשעה שבחנוהו בעניין "מורח ודאין", וראו שעניין זה חסר בו, אזי ידעו בוודאות שאינו, אף שכל שאר המעלות היו בו. ולכאורה צריך ביאור: מדוע נוגע כל כך העניין של "מורח ודאין"?

הן אמת שנאמר בתנ"ך²¹ על משיח ש"לא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח", אלא "והריחו ביראת הוי'", "דמורח ודאין", אבל במה עניין זה הוא עיקרי שנוגע ביותר, שבלעדיו - גם אם ישנם כל העניינים האחרים - אין זה ולא כלום?
והרי מצינו שהסנהדרין ישבו בלשכת הגזית, ודנו

בפירוש הפסוק⁹ "והימים האלה נזכרים ונעשים", הרי בודאי שחג הפסח החדיר את עניין הגאולה גם בימים שלאחרי הפסח.

ובפרט שבימים אלו היתוסף עוד עניין - מצות ספירת העומר:

ספירת העומר היא מצוה עיקרית, להיותה הכנה למתן תורה וקבלת התורה¹⁰, והרי עניין התורה נוגע לא רק לבריאת העולם, כמאמר רז"ל¹¹ "בראשית", "בשביל התורה שנקראת ראשית", היינו, שתכלית בריאת העולם היא התורה, אלא גם לבני-ישראל, כי, העניין ד"ישראל וקוב"ה כולא חד" הוא על-ידי אורייתא¹².

והרי עניין ספירת העומר אינו באופן שהיום הנמנה מסתלק, אלא באופן שכל יום הנמנה מצטרף למניין הימים הקיימים כבר, ומיתוסף בו המשכה חדשה - שלכן נוסח ספירת העומר אינו לא במספר הסידורי ("יום שני", "יום שלישי"), אלא במספר הכולל ("היום שני ימים", "שלושה ימים" וכו'), כיוון שכל יום מיתוסף ומצטרף לימים שלפניו¹³.

ומצד כל עניינים אלו - בוודאי נפעל בימים אלו העניין ד"זמן חרותנו".

וכיוון שכן, צריכים לדעת, שאפילו אלו השקועים במ"ט שערי טומאה¹⁴, יש בכוחם לצאת משם ולהיגאל.

ג. ההוראה בנוגע לעבודה בפועל:

מצינו¹⁵ שבימי הקיץ בכלל העבודה היא קלה יותר מבימי החורף; בימי הקיץ גופא - ישנה המעלה של חודש ניסן, חודש הגאולה; ובניסן גופא - מעלת זמן זה, שהוא כבר לאחר הפסח.

(9) אסתר ט, כח.

(10) ראה אגדה הובאה בר"ן סוף פסחים. ועוד. הנסמן בלקו"ש ח"ב ע' 114.

(11) פרש"י עה"ת בתחלתו. ובכ"מ.

(12) ראה זח"ג עג, א.

(13) ראה גם "רשימות" חוברת לח ע' 25. וש"נ. מכתב ד' אייר שנה זו (אג"ק שם ע' קו; ע' קז).

(14) ראה זח"ח ר"פ יתרו.

(15) ראה סה"מ תרפ"ט ע' 70. וש"נ. וראה גם שיחת ש"פ שמיני, מבה"ח אייר תשט"ו ס"ז ואילך (תו"מ ח"ד ע' 60 ואילך). חט"ו ע' 201. מכתב כ"ח ניסן שנה זו (אג"ק שם ע' פג).

(16) ראה תו"מ ח"ח ע' 328. וש"נ.

(17) זח"ב קסב, רע"ב.

(18) שם סג, ב, פח, א.

(19) סנהדרין צג, ב.

(20) ראה רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ג.

(21) ישע"י יא, ג.

אינן מעלתם מגעת למעלת הקטורת, ובפרט למעלת הקטורת ביום הכיפורים, פעם אחת בשנה, שאז היתה הקטורת "דקה מן הדקה"²⁷.

וביאור החילוק בין קרבנות לקטורת²⁸:

בעניין הקרבנות - ישנם כמה וכמה הגבלות: נוסף על ההגבלה שהקרבן צריך להיות ממין הטהור דווקא²⁹, הרי במין הטהור גופא - צריך הקרבן להיות

דינים למראה עיניהם ולמשמע אוזניהם, ואף-על-פי-כן היה זה בפירוש דין אמת לאמיתו, ובאופן ד"והוי" עמם שהלכה כמותם³⁰, שכפי שהם פסקו למטה, כך פסקו גם למעלה, אף-על-פי שהפסק-דין היה רק למראה עיניהם ולמשמע אוזניהם! ואם כן, מהו ההכרח שהמשפט של משיח יהיה באופן של "מורח ודאין" דווקא?

רבותינו נשיאינו בדורות האחרונים בכלל, וכ"ק מו"ח אדמו"ר במיוחד, השתדלו שיפעלו עם כל בני-ישראל, גם עם אנשים פשוטים ועניינים פשוטים

"מן הבהמה"³⁰, ולא מן החיה, וגם במין הבהמה גופא ישנם כמה הגבלות.

מה שאין כן בקטורת - אין כל הגבלות אלו, שיכולה להיות גם מן הטמא, ואדרבה, הסדר הוא דווקא באופן זה, שאחד מסממני הקטורת הוא "מור", שהוא מין טמא³¹, ומין זה גופא צריכים להפוך לקדושה.

וזהו תוכן עניין "מורח ודאין" - בדוגמת נקב השמאלי וריח הקטורת - שנוטלים אפילו מין טמא, ופועלים בו בירור ועלייה לקדושה.

1. ועבודה זו - שייכת לזמן שלפני ביאת המשיח דווקא:

בדורות הראשונים - לא היו זקוקים לעבודה זו. אז היה אפשר לילך בסדר מסודר בעבודת הבירורים (כפי שמצינו בימי עזרא, שהשאירו את המובחרים בבבל כו'³²), כי מכיוון שהיה עדיין

ה. וביאור העניין:

איתא בזהר²², שהריח שבחוטם הוא עצם החיות. וכזה גופא ישנם ב' מדרגות, שהם ב' הנקבים - "פרדשקא" בלשון הזהר - שבחוטם, הנקב הימני והנקב השמאלי, והנקב השמאלי הוא עצם החיות ממש. וזוהי המדרגה ד"מורח ודאין" שבמשיח.

ומבואר בחסידות²³, שהחילוק בין שני ה"פרדשקא" הוא על דרך החילוק בין ריח הקרבנות, שהם בכחינת נקב הימני, לריח הקטורת, ובפרט הקטורת דיום הכיפורים, שהוא בכחינת נקב השמאלי.

העניין בעבודה:

עניין הקרבנות הוא עבודה נעלית ביותר, כפי שמבאר כ"ק מו"ח אדמו"ר בכמה וכמה מאמרים, ובפרט בהמשך ההסתלקות²⁴, במעלת עניין הקרבנות, ש"רזא דקורבנא עולה עד רזא דאין סוף"²⁵, וקרבנות הם עניין קירוב הכוחות והחושים²⁶. ואף-על-פי-כן,

(22) ח"ג קל, ב (באד"ר). וראה ד"ה והניף תשי"א (ת"מ ח"ג ע' 32). וש"נ.

(23) ראה המשך תער"ב ח"א פרכ"ב. ועוד.

(24) המשך באתי לגני ה'ש"ית פ"ב (סה"מ ה'ש"ית ע' 113). פי"ח (שם ע' 153).

(25) ראה זהר ח"ב רלט, א. ח"ג כו, ב.

(26) ראה ספר הבהיר סי' מו (קט). ח"ז ג, ה רע"א. של"ה במסכת תענית שלו ריא, ב. פי"ח שער התפלה פ"ה. בחיי ורמב"ן ויקרא א, ט.

(27) יומא מג, ב (במשנה).

(28) ראה גם סה"מ מלוקט ח"ב ע' כג. וש"נ.

(29) ראה מנחות ה, ב ואילך. רמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ב ה"י. פ"ה ה"ט.

(30) ויקרא א, ב.

(31) ראה רמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ג ובהשגת הראב"ד שם. ת"ר מג"א צט א, א. לקו"ת נשא כב, ד. ובכ"מ.

(32) ראה קידושין סט, ב ובפרש"י. וש"נ.

די זמן, היו יכולים לברור ("פּאַנאַנדערקלייבן זיך") בסדר מסודר ובהגבלה, בחשבון שעל-פי טעם ודעת. ולכן היו דיני הסנהדרין למראה עיניהם ולמשמע אוזניהם בלבד.

מה שאין כן עתה, ש"הנה זה עומד אחר כתלנו"³³, וממתין על עבודתנו, עד שנסיים את עבודת הבירורים - אין זמן לברור בסדר מסודר כו', וכמו שכתב כ"ק אדמו"ר (מהרש"ב) נ"ע³⁴, ש"אין אנו יודעים מה קרוב ומה רחוק ("אין גו' אתנו יודע עד מה"³⁵) . . . שלא יש עתה סדר והדרגה באופני הבירורים . . . ולכן אנחנו מצדנו אין אנו יכולים וגם אין רשאים, בזמן הזה בפרט, לברר מה שקרוב או רחוק על-פי שכלנו - פּאַנאַנדערקלייבען זיך - כי אם מה שאנו מוצאים שצריך תיקון ("והוי' אנה לידו"³⁶) צריכים אנחנו להשתדל בכוחות עצומות, בלי שום חשבונות.

עתה אין זה הזמן לעשות חשבונות - שדבר פלוני אינו ענינו, כיוון שגם מי שהוא פחות ממנו יכול לעשות זאת, ואילו הוא ענינו לעסוק בעניינים נעלים יותר דווקא... אבל בשעה שנמצאת "אבידה בבית הקברות" - טוען הוא שהוא "כהן גדול", או שהוא "זקן"³⁷ ואינה לפי כבודו!...

על כך אומרים לו, שעתה הוא זמן עבודת הקטורת - שהכהן גדול עצמו נוטל את ה"מור", ועוסק בו כדי להפכו לקדושה.

- בקטורת גופא ישנה מעלת הקטורת דיום הכיפורים, שהיא "דקה מן הדקה", דהיינו שלאחרי הבירור שבכל השנה צריך להיות בירור שני בערב יום הכיפורים; אבל בכללות שניהם עניין אחד: בירור בלא חשבונות, אפילו מן הטמא, שהרי ה"מור" היה לא רק בקטורת דיום הכיפורים בלבד, אלא גם בכל השנה, ועל דרך לשון הכתוב³⁸: "ששה חדשים בשמן המור".

וכמדובר לעיל³⁹, שצריכים לפעול גם עם הכן

הרשע, וגם עם מי שהוא למטה גם מהרשע, - שהרי הרשע יודע על כל פנים אודות עניני יהדות, אלא ששואל "מה העבודה הזאת לכם"⁴⁰. ולאמיתו של דבר, הרי זה גופא ששואל, מורה שיש לו שייכות כלשהי; העניין נוגע לו על כל פנים במידה כזו שישאל עליו.

ועל דרך המבואר בכמה מקומות⁴¹ בעניין ג' הסוגים "שור" "כשב" ו"עז", שמי שהוא בבחינת "שור", אף שהוא "שור נגח", מכל מקום, הא גופא שהוא "נגח", הרי זה מורה שהעניין נוגע לו, מה שאין כן מי שהוא בבחינת "עז", שאין הדבר נוגע לו כלל. ועל דרך זה בענייננו, שהסוג החמישי, שהוא למטה גם מהרשע - הם אלו שאפילו אינם שואלים כלל, כיוון שכל העניין אינו נוגע להם, לפי שאינם יודעים ואין להם שום שייכות כלל לענייני יהדות.

וכמדובר לעיל, שסוג זה הוא כנגד ג' קליפות הטמאות לגמרי, כיוון ש"נר הוי' נשמת אדם"⁴² שבהם אינו מאיר, כמו שכתוב⁴³ "נר רשעים ידעך", ועד ש"חתיכה עצמה נעשית נבילה"⁴⁴.

ואף-על-פי-כן, הרי העבודה הנדרשת לפני ביאת המשיח היא - להתעסק גם עם אלו שמצבם הוא באופן ד"נר רשעים ידעך".

ז. והטעם שהעבודה באופן זה היא קודם ביאת המשיח דווקא - הרי זה מצד עניין "מורח ודאין" שנאמר במשיח, "והריחו ביראת הוי' ולא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח":

"מראה עיניו" ו"משמע אזניו" - הם הגבלה, ואילו משיח - יגלה אלקות בכל מקום בלי שום הגבלות, לא רק ב"מראה עיניו" - "ארץ אשר גו' עיני הוי' אלקיך בה"⁴⁵, אלא באופן ד"ופרצת ימה וקדמה גו'⁴⁶, בלי שום הגבלות. ולכן גם ההכנה למשיח צריכה להיות באופן הנ"ל - שכל עניין הבא

(33) שה"ש ב, ט.

(34) אג"ק שלו ח"א ע' רסו. וש"נ (נעתק ב"מבוא" לקונטרס ומעין ע' 22).

(35) תהלים עד, ט.

(36) משפטים כא, יג.

(37) ראה ברכות יט, ב. וש"נ.

(38) אסתר ב, יב.

(39) שיחת ליל ב' דהג הפסס ס"ז ואילך (לעיל ע' 259 ואילך).

(40) בא יב, כו.

(41) ראה סה"ש תורת שלום ע' 10. קונטרס התפלה פ"ח. ועוד.

(42) משלי כ, כז.

(43) שם יג, ט. ועוד. וראה לעיל ריש ע' 260. וש"נ.

(44) חולין ק, א. וראה תר"מ ח"ב ע' 223. וש"נ.

(45) עקב יא, יב.

(46) ויצא כה, יד.

"במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות"⁴⁷
 - צריכים גם עתה להתעסק בעניין "יפוצו מעינותיך
 חוצה"⁴⁸; תחלה ב"חוצה" הפרטי, ולאחרי זה גם
 ב"חוצה" שחוצה הימנו.
 ויש לעשות זאת ללא שום חשבונות והגבלות
 שעל-פי טעם ודעת, ועניין "יפוצו מעינותיך חוצה"
 יביא ל"קאתי מר"⁴⁹.
 [כ"ק אדמו"ר ציוה לנגן "ניע זשוריצי", "ממצרים
 גאלתנו".]

(קטעים מהתווועדות ש"פ קדושים, מבה"ח אייר, ה'תשי"ז.
 תורת מנחם תשי"ז כרך יט עמ' 352-354, 356-360)

47 תניא רפל"ז.

48 משלי ה, טז. וראה תענית ז, א.

49 אגה"ק דהבעש"ט - כתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

ליד יש לעסוק בו (כנ"ל בארוכה).
 וזהו הטעם שרבותינו נשיאינו בדורות האחרונים
 בכלל, וכ"ק מו"ח אדמו"ר במיוחד, השקיעו עצמם כל
 כך ("האבן זיך אויף אַזוי פיל פאַרלייגט") והשתדלו
 שיפעלו עם כל בני-ישראל, גם עם אנשים פשוטים
 ועניינים פשוטים, וללמוד עימם "אל"ף בי"ת"
 כפשוטו, ו"אל"ף בי"ת" של יהדות,
 ולא הסתפקו בכך, אלא תבעו שבה בשעה
 שמתעסקים בלימוד "אל"ף בי"ת" עם הזולת,
 יקרבוהו באותה שעה לא רק ל"מים" סתם, אלא
 גם ל"מעין", דהיינו לפנימיות התורה -
 דכיוון שענינו של משיח הוא שיגלה פנימיות
 התורה לכול, בלי שום הגבלות, "ופרצת ימה
 וקדמה גו'", והרי כל הגילויים דלעתיד תלויים

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

לפעול את ביאת המשיח

עשו כל אשר ביכולתכם!

...מה עוד יכולני לעשות כדי שכל בני-ישראל ירעישו ויצעקו באמת ויפעלו להביא את המשיח בפועל, לאחר שכל מה שנעשה עד עתה לא הועיל, והראיה, שנמצאים עדיין בגלות, ועוד ועיקר - בגלות פנימי בענייני עבודת ה'.

הדבר היחיד שיכולני לעשות - למסור העניין אליכם: עשו כל אשר ביכולתכם - עניינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון - להביא את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש!
ויהיירצון שסוף-כל-סוף יימצאו עשרה מישראל ש"יתעקשו" שהם מוכרחים לפעול אצל הקב"ה, ובוודאי יפעלו אצל הקב"ה - כמו שכתוב "כי עם קשה עורף הוא (למעליותא, ולכן) וסלחת לעווננו ולחטאתנו ונחלתנו" - להביא בפועל את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש.

(משיחת ליל כ"ח בניסן ה'תנש"א. ספר-השיחות תנש"א, כרך ב, עמ' 474)

להביא את משיח על-ידי עבודה במסירות נפש

כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר: כשיבוא משיח, "וועט מען זיך כאַפּן פאַרן קאַפּ און שרייען געוואַלד" [=יתפסו בראש ויצעקו אוי] - זה עתה היה זמן שיכלו לפעול בו הרבה כל כך, ולא עשו זאת!
והיינו, שלאחרי ביאת המשיח יהיו "שנים אשר גו' אין גו' בהם חפץ", ואילו זמן העבודה ("ימים שיש בהם חפץ") הוא עתה דווקא. אלא שעתה אין מרגישים את מעלת העבודה, ולכן לאחר ביאת המשיח, כשתתגלה מעלת עניין העבודה - אזי יצטערו ("עס וועט פאַרדריסן") על כך שלא פעלו קודם לכן.
ועל-פי זה, הרי אף שעתה הוא העלם ואין מרגישים עניין זה, מכל מקום, זה גופא שידועים שבקרוב יבוא הזמן שבו יצטערו על העדר העבודה - הרי ידיעה זו גופא צריכה להוסיף נתינת כוח בעבודה, שלא להסתפק בהנהגה שעד עכשיו, וגם לא בהוספה על זה "כהנה וכהנה", שהרי ככל שיוסיף בעבודתו - יהיה הכול בהגבלה; אלא העבודה צריכה להיות באופן של בלי גבול, מצד יחידה שבנפש, והיינו עבודה במסירות-נפש. והיינו, שכל עניין שעושה, הן בלימוד התורה והן בקיום המצוות, יהיה מתוך מסירת נפש.

וכמאמר כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, שמסירת נפש אין פירושה לטפס על הגג ולהפיל עצמו ממנו... אלא מסירת נפש פירושה, שכל פעולה קלה שעושה תהיה מתוך מסירת נפש.
והיינו, שאף שנדמה לו שאין זו אלא פעולה קלה ("א קלייניקייט"), מכל מקום, כשיתבונן בכך שהעולם כולו שקול, ובכל פעולה שעושה בכוחו להפוך את העולם כולו לכף זכות - אזי יראה שאין זה דבר קטן, ובמילא יהיה זה נוגע לו בכל כוחותיו ועד לעצם הנפש. ואז תהיה עבודתו במסירת נפש, כך, שאפילו פעולה קלה יעשה במסירת נפש.

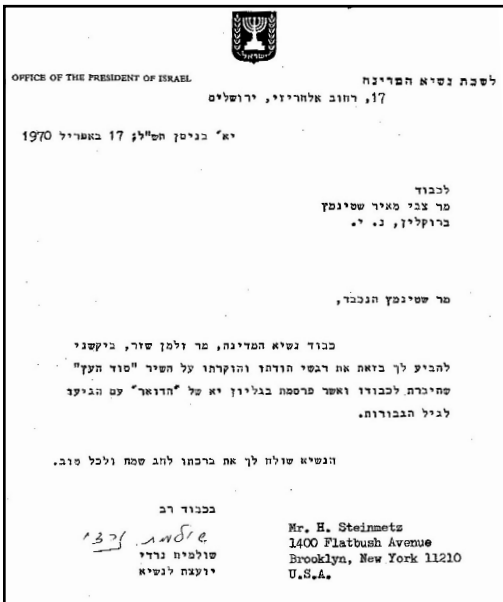
[.] וכאשר כל אחד יעשה את עבודתו במסירות נפש - הרי הוא מקרב בכך את הגאולה, ונמצא, שפעולתו היא באמת לא פעולה קלה, כיוון שעל-ידה הוא מקרב את הגאולה!
והעניין בזה, שעל-ידי גילוי כוח המסירות נפש, שהוא עניין ביאת המשיח הפרטי - ועל דרך פתגם חסידים שחסיד הוא "רבי" בזעיר אנפין, ועל דרך זה ישנו בכל יהודי המשיח הפרטי, שהוא יחידה שבנפש - על-ידי זה הרי הוא מקרב גם את הגאולה הכללית.

(תורת מנחם תשי"ז כרך יט עמ' 361-362)

התכתבות מיוחדת במצוות הרבי

המשורר התבד"ר ר' צבי מאיר שטיינמיץ (צבי יאיר) ניהל התכתבות מיוחדת עם אנשי רוח בהשראת הרבי ובעידודו • ביניהם מר שז"ר, המשורר מר שלונסקי והמשוררת זלדה מישקובסקי • פרטים מעניינים מתגלים במכתבים האלה על משפחת בית הרב • ואיזו הפתעה ציפתה לרבי כאשר שב מן ה'חדר'?

בתגובה קיבל את המכתב הבא:

שיר לכבוד "ידידנו" מר שז"ר

כתמיד ביקש הרבי לנצל כל דבר שבעולם להפצת תורה ולהחדרת השפעת קדושה וטהרה. כך גם המשורר והסופר צבי יאיר נתבע על-ידי הרבי לעמוד בקשר עם אישים שונים, לקרבם לתורה ולמאור שבתורה.

בשנת תש"ל קיבל ר' צבי יאיר הוראה מיוחדת מהרבי להקדיש שיר מיוחד לנשיא המדינה שז"ר, שאותו הרבי נהג לכנות בתואר: "ידידנו".

בעקבות זאת כתב ר' צבי יאיר למר שז"ר את הדברים האלה:

אדוני הנשיא! הנני מתכבד בזה להגיש לך שי את שירי "סוד העץ" שהקדשתי ליום שמחתך בגליון יא של הדואר.

בהזדמנות זאת הנני להביע שוב רגשי תודתי בעד סבר הפנים שנפל בחלקי כשזכיתי להתקבל בבית הנשיא בירושלים ביום י"ז תמוז תשכ"ט.

אשר לשיר המצורף-בוה, ארשה לעצמי לגלות "סוד מהחדר": כשהשיר הנ"ל היה כבר בידו העורך (=גליון הדואר) קבלתי ידיעה מכ"ק אדמו"ר שליט"א מלובביץ, ובשוליה ההערה כדלקמן: "מהנכון ... שיר מוקדש לידידנו ... שז"ר שליט"א שכודאי ישמחו ... כשיקבלו".

בברכות מאליפות ובברכת חג כשר ושמח, מוקירך.

ושוב שנה וחצי לאחר מכן, קיבל ר' צבי-יאיר מכתב מלשכת הנשיא, תגובה למכתב נוסף ששלח:

"מר שטיינמיץ הנכבד,

כבוד נשיא המדינה, מר זלמן שזר, ביקשני להודות לך בזאת בשמו על הפואימה שחיברת

אינם קיבוץ של מקרים נפרדים, אלא סך-הכול,
הטיבה אחת, מוצקה עד בלי הפרד לפרודות.
"והנני שלך
"בברכת כל טוב"

"חיוך של עולם שיש בו שמש..."

בג' תמוז תש"ל כותב ר' צבי יאיר למשוררת
זלדה מישקובסקי, קרובת-משפחתו של הרבי:
"גברת נכבדה,
"כשקיבלתי לפני חדשים מספר שורותיך
החכיבות שכתבת לגיסי מר קאופמן בתל-אביב
אחרי קבלך ספר שירי 'על החוף', לא פיללתי
ולא יגורתי שתשובתי על מכתבך תהיה מכתב
תנחומים.
"במכתבך אמנם הזכרת את חוליו של בעלך
ע"ה וכל הזמן חרדתי וציפיתי לבשורה טובה, אך
'קוה לשלום ואין טוב'.
"במה אנחמך? איה צרי לכאב-לב אם לא
במכרות רוחה של המשוררת בחסד? חפרי במעמקי
נפשך ומצאי מעין תנחומים, והרופא לשבורי לב
יחבש עצבונך וישיב לך ששון ישעו ולא תוסיפי
לדאבה עוד.
"במכתבך הנ"ל יפה ניחשת: השיר 'עקבותיך'
שבספרי 'על החוף' עמוד 24 מוקדש לזכר דודתך
הרבנית (חנה) שניאורסון ע"ה. ולא זו בלבד, כל
השירים לי"א ניסן שבספרי (עמודים 14, 19, 58,
83) - יום הולדתו של הרבי מליובביץ שליט"א
- הם קווים לדמותו. זה י"ח שנים שאני מסתופף
בצילו.
"בהיותי ב'יחידות' לפני הפסח נודע לי מפי
כ"ק אדמו"ר שליט"א 'מאין נחלת את שיריך'.
מכיוון שנולדת בבית מלא אורה כבית הוריו של
הרבי שליט"א - העוד יפלא ששרתה עליך רוח
השירה? הוא סיפר לי בבת צחוק על שפתי על
ההפתעה שחיכתה לו בביתו בשובו באחד הימים
מ'הדר'...
"אשמח לשמוע ממך. מוקירך ומוקיר שירתך".
בכ"ד ניסן תש"ל כתב הרבי לגברת זלדה מכתב
ניחומים על פטירת בעלה (ראה אגרות קודש כרך

באידיש, "דער נס ביי דעם ליובאוויטשער רבי'ס
הקפות", לרגל יום הולדתו של האדמו"ר מליובביץ'
שליט"א, ואשר הואלת בטובך להעביר אליו בצרוף
מכתבך, מיום... וברכתך לחג.
הנשיא משיב לך ברכת חג שמח".

זיכרונות מור שלונסקי מהרבנית חנה ע"ה

בשנת תש"ל מלאו למשורר אברהם שלונסקי
שבעים שנה. מר צבי יאיר כתב לו אז (בכ"ד תמוז
תש"ל):
"לרגל יום הולדתך השבעים, שא נא ברכתי
מקצווי ניריורק לשיבה טובה ורעננה. אך קודם
כל עלי 'לזהות' את עצמי ולהזכיר נשכחות.
"בראשונה קיבלתי פניך בהיותך בבודפסט
אחרי המלחמה, הראיתי לך כמה משירי...
"לפני שנים אחדות, בהיותך בניו-יורק, שוחחנו
בטלפון (וזה לך האות: כשדיברנו על קשריך
עם משפחת שניאורסון המפוארת, התבטאת, כי
'האדם חי כל תקופה ותקופה שבחיינו...') אך לא
'אסתייעא מילתא' ולא נפגשנו.
"באמריקה נתקרבתי לחוגי חב"ד והנני יוצא
ונכנס בחצרו של האדמו"ר מליובביץ שליט"א
- שסיפר לי על ילדותכם המשותפת. הוא גם כן
עוררני לכתוב לך עכשיו.
"הרבנית חנה שניאורסון ע"ה סיפרה לי שבועות
אחדים לפני פטירתה על ביקורך אצלה ועל הרושם
שעשתה עליה הפגישה עמך.
"בקובץ שירי 'על החוף' - 'עקבותיך' עמוד 24
מוקדש לזכרה. כל השירים המוקדשים לי"א ניסן
- יום הולדתו של הרבי הם שרטוטים לדמותו".
בתגובה כתב לו מר שלונסקי בז' תש"ל:
"למר צבי יאיר הוא צבי מאיר שטיינמין
"שלום וברכה!
"...נתרגשתי למקרא דבריך על הרבנית חנה
ז"ל, שהיתה אהובת ביתנו, ושימים רבים מילדותי
קשורים בה ובדמותה היפה והחכמה.
"כן, ימים רבים חלפו מאז. וטלטלות רבות,
ותמורות, ומאורעות אימים ונשגבים, ולכך אוצר
את כולם ומברך על כולם - גם על הרעים. כי החיים

בקשר מכתבים עם הגב' זלדה, שהיתה מאוד
שבורה מפטירת בעלה, כפי שנראה במכתב להלן:

"גברת מישקובסקי היקרה,

"לקראת השנה החדשה הנני לאחל לך שנה
טובה, שנת שמחה, שנת יצירה, שנת התאוששות.
"מה שלומך? שמעתי שפרסמת קובץ שירים
לאחרונה. הייתי רוצה מאד לרכשו. אנא הודיעני
היכן אוכל להשיגו.

"אחרי החגים אני מקוה בע"ה לבקר בארץ לשם
טיפול בהוצאת קובץ שירי החדש.

"אצפה לשמוע ממך. כן מחכה אני עדיין
'לפרעון חובך' - הבטחת לי בזמנו לעיין בשירי
ולהשמיעני חוות דעתך."

כו עמ' שעא"ב; וראה עוד שם עמ' תנדר"ו), וכפי
שעולה מהמכתב הנ"ל, שוחח הרבי עם ר' צבי-
יאיר אודותיה.

כשקיבלה מרת זלדה את מכתבו הראשון של
ר' צבי-יאיר שאלה: "אגב, מי זאת חנה שניאורסון
שבשירו, האם היא אימו של הרבי מלובביץ? אם
כן, היא דודתי".

ואחרי קבלת המכתב הנ"ל הגיבה (למשפטים
האחרונים המופיעים בו):

"דברי האדמו"ר שליט"א איך הוא בא מן
ה'חדר' ושמע שנולדתי, היו חיוך של עולם שיש
בו שמש...".

ניתן לשער שהרבי ביקש שר' צבי-יאיר ימשיך

פרשת שמיני

עגל בן בקר לחטאת (ט,ב)

להודיע שמכפר לו הקב"ה על ידי עגל זה על מעשה העגל שעשה (רש"י)

נשאלת השאלה: הלא בימי המילואים כבר הקריב אהרון קרבן לכפר על חטא העגל (תצווה כט, וברש"י שם) ואם כן מדוע הוצרך לקרבן נוסף?
 בספר התניא (איגרת-התשובה פרק ד) מבואר שבכפרה יש שני עניינים: א) כפרת העוון, ב) שיהיה החוטא מרוצה וחביב לפני הקב"ה כקודם החטא (וכמו אדם שחטא כנגד המלך, שגם לאחר שפייס את המלך והמלך כבר מחל לו, שולח הוא דורון למלך כדי להיות מרוצה וחביב לפניו כמו קודם החטא).
 ולפי זה, הקרבן שהקריב אהרון בימי המילואים השיג כפרה וסליחה (לנפש האדם), ואילו הקרבן שהקריב ביום השמיני היה בגדר 'דורון' (נחת-רוח לה' יתברך).
 זה גם הדיוק "להודיע שמכפר לו הקב"ה": התורה מודיעה את חיבתו של אהרון, שחזר להיות "מרוצה וחביב לפניו יתברך כקודם החטא".

(ליקוטי שיחות, כרך כב, עמ' 19)

זה הדבר אשר ציווה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ט,ו)

אמר להם משה לישראל: אותו יצר הרע תעבירו מליבכם, ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום. כשם שהוא יחידי בעולם, כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו... עשיתם כן - וירא אליכם כבוד ה' (תורת כהנים)

יש כאן שילוב מעניין של נגלה ונסתר. שכן הספרא נקרא 'החמור שבספרים', מפאת היותו מרובה בהלכות (תוספות ברכות יח), והנה לפנינו קטע 'חסיד' מובהק...

(ליקוטי שיחות כרך ז, עמ' 304)

ויבא משה ואהרן אל אהל מועד (ט,כג)

למה נכנס משה עם אהרן? ללמוד על מעשה הקטורת. דבר אחר: כיוון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות... ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער... מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים, וירדה שכינה לישראל (רש"י)

"משה" - עניינו תורה, ככתוב: "תורה ציווה לנו משה".

"אהרן" - עניינו תפילה, כי התפילות הם במקום קרבנות, עבודתו של אהרון.

פירושו הראשון של רש"י, שאהרן נכנס ללמוד את מעשה הקטרת, רומז לנו שעבודת התפילה זקוקה

לתורה. כלומר: גם בעת התפילה יש להרגיש את העניין בתורה שנלמד לפני התפילה. פירושו השני של רש"י, שמשה נכנס כדי להתפלל עבור אהרן, רומז על כך שלימוד התורה זקוק לתפילה, היינו שגם בעת הלימוד צריכים לחוש את החום וההתלהבות של שעת התפילה.

(משיחת ש"פ שמיני תש"מ)

ויבא משה ואהרן אל אוהל מועד (ט,כג)

למה נכנס משה עם אהרן? ללמדו על מעשה הקטורת (רש"י)

"קטורת" - עניינה "בחד קטירא אתקטרנא", דהיינו קישור וייחוד. "ללמדו על מעשה הקטורת" - נמצא שמשה לימד את אהרן כיצד להתקשר עם הקב"ה בתכלית הדבקות והייחוד. ואף שאהרן כבר הקריב את קרבנות היום, שבאמצעותם בוודאי זכה לקרבת אלוקים ("קרבן" מלשון קירוב), בכל זאת צמאה נפשו להתקשרות ולדבקות העליונה של בחינת 'קטורת'.

(משיחת שבת קודש פרשת שמיני ה'תש"מ)

ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם (ט,כז)

כל שבעת ימי המילואים... לא שרתה בו שכינה (רש"י)

מדוע אכן לא שרתה השכינה בשבעת ימי המילואים? והרי אף בימים אלו הקריבו קרבנות. אלא גם בשבעת ימי המילואים שרתה השכינה במשכן, אך זו היתה דרגה באלוקות שנמשכה על-ידי עבודת ישראל. ואילו בשמיני למילואים היתה השראת השכינה מדרגה נעלית יותר - מבחינה כזו שאין עבודת ישראל 'מגיעה' לשם, והיא נמשכת מצד 'אתערותא דלעילא'. לכן הגיע גילוי זה "אל כל העם", גם לאלו שהם בבחינת 'עם', מלשון 'גחלים עוממות'. שכן זו היא המידה: דווקא הגילויים הנעלים ביותר מגיעים עד למטה ביותר - "כל הגבוה יותר יורד למטה יותר". זהו גם מה שבירכם משה "יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם" (רש"י). כלומר: גילוי נעלה זה יגיע ותשרה גם בכוח המעשה, שהוא הכוח התחתון ביותר שבאדם.

(לקוטי שיחות כרך ז, עמ' 237)

ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם (י,ב)

היום השמיני לחנוכת המשכן (שבו מתו נדב ואביהו) שייך לחנוכה, שכן מלאכת המשכן נגמרה בכ"ה בכסלו, אלא שחנוכת המשכן נדחתה עד א' בניסן (ולכן קוראים בחנוכה את פרשת הנשיאים, פרשת חנוכת המשכן).

והרי רמז לחנוכת המשכן במילה 'חנוכה':

ח - יום שמיני למילואים, נו - בגימטרייה נד"ב (56), כה - בגימטרייה אביהו"א (25).
רמז שביום השמיני למילואים נסתלקו נדב ואביהו.

(ליקוטי לוי' צחק לזוהר ב עמ' רסח)

"ואם לא עכשיו, אימתי"

הוא היה אומר: אם אין אני לי, מי לי; וכשאני לעצמי, מה אני; ואם לא עכשיו,
אימתי (פרק א, משנה יד)

פירוש רבנו עובדיה מברטנורא:

אם אין אני לי - אם אין אני זוכה לעצמי, מי יזכה בשבילי. וכשאני לעצמי - ואפילו זכיתי לעצמי, מה הוא הזכות הזה, וכמה נחשב הוא, כנגד מה שאני חייב לעשות. ואם לא עכשיו - בעולם הזה. אימתי - כי אחר המוות אי אפשר לזכות עוד. פירוש אחר: אם לא עכשיו בימי הבחירות, אימתי, שמא בימי הזקנה לא יעלה לידי.

פירוש כ"ק אדמו"ר:

במשנה י"ב הוזכרנו הלל לקרב גם את ה"בריות" לתורה, ובהמשך לזה באות שלוש הוראות אלה.
"אם אין אני לי, מי לי" - החובה על כל אחד לעסוק בעבודה הנ"ל בעצמו. ודאי שגם בלעדי ייעוץ העניינים הצריכים להיעשות, אבל אם הוא לא ייטול חלק בזה, יאבד את הזכות.
"וכשאני לעצמי, מה אני" - אם כי הוא בעצמו חייב לעסוק בזה, לא יעמיד הכול על דעתו, אלא יתייעץ עם אחרים.
"ואם לא עכשיו, אימתי" - לא ידחה עבודה זו לכשיתפנה מעסקיו לאחר זמן, שהרי ייתכן שלאחר זמן יהיה כבר מאוחר מדי לעזור לזולתו.

(מהתוועדות שבת קודש פרשת שמיני תשל"ז - בלתי מוגה)

יש לבאר מאמרים אלו, בדרך הצחות והרמוז, בקשר לקרבן פסח. ובהקדים:
אמנם בימיו של הלל לא נהגו לומר פרקי-אבות בין פסח לעצרת, כמובן. אבל מכיוון שהתורה נצחית היא (לרבות מנהג ישראל שתורה הוא), צריך לומר שמאמרו של הלל בפרק הראשון דפרקי-אבות שייך ל(שבת הראשונה שלאחר) פסח.
ולפי זה: מסופר בגמרא, שבני בתירא היו מסופקים אם הפסח דוחה את השבת, והלל פסק להם שהוא דוחה את השבת, ואז מינוהו לנשיא עליהם. ומבואר במקום אחר בארוכה, שהפסח דוחה את השבת משני טעמים: א) להיות שיש בו (גם) הגדר של קרבן ציבור. ב) "זמנו קבוע" ל"ד בניסן.
והנה, מיד לאחר חג הפסח - לאחר מינויו של הלל לנשיא - לומדים את מאמרו ותורתו בקשר לקרבן פסח (שעל-ידי זה נתמנה לנשיא):
"אם אין אני לי, מי לי" - היינו שמהותו של הפסח הוא קרבן יחיד.
"וכשאני לעצמי, מה אני" - ביחד עם זה הוא זקוק לציבור (היינו, גדר של קרבן ציבור), כי באם היה רק קרבן יחיד, לא היה דוחה את השבת, והלל לא היה מקבל את הנשיאות - "מה אני".
"ואם לא עכשיו, אימתי" - היינו שהפסח "זמנו קבוע", ולכן הוא דוחה את השבת.

(ליקוטי שיחות, כרך חי, עמ' 114)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת-קודש פרשת שמיני

כ"ו בניסן

כוסות' באחרון-של-פסח [או בארה"ק בשביעי-של-פסח], ישלים זאת [בהתוועדות] שבת זו, מתוך שמחה וטוב לבב.⁷

ה'גזירה' על 'משקה'

בהתוועדות שבת-קודש פרשת שמיני תשכ"ג, בקשר לפסוק "יין ושכר אל תשת", השמיע הרבי שיחה בקשר להגבלות על שתיית 'משקה'.⁸ בין השאר אמר שלא יעשו עליו 'קידוש', וגם כשעושים קידוש על יין, שישתו רק 'רוב כוס' ולא (כבד' כוסות דפסח) את כולה, ובנוגע לשמחה, אפילו שמחת חתן, וכן בסתם התוועדות חסידית, אפשר לומר לא יותר מאשר ג' פעמים 'לחיים', ושזה יהיה רק על כוסיות קטנות, באופן שכל ג' הפעמים יחד יכללו לא יותר מאשר 'רוב רביעיית מצומצם'. כל זה בקשר לאלה שקודם גיל ארבעים (ובפרט לבחורים שהם עדיין קודם הנישואין, שבקשר אליהם יש טעמים נוספים מדוע עליהם להימנע משתיית 'משקה'), וגם אלו שלאחר ארבעים, שאז "משתי מעליא"⁹, עליהם למעט בזה, וצריכה להיות אצלם השתייה מיינה של תורה, שהיא פנימיות התורה.

"כל האמור לעיל הוא בנוגע לכל ימי השנה, הן בחול, הן בשבת והן ביום-טוב..."

במקום אחר¹⁰, נדפסו שתי תשובות בעניין:

בעניין ה'היתר' שנטען כאילו ל'משפיע' מותר לשתות יותר מכפי ה'גזירה': **מפיתוי היצר, כמוכח, ובמילא - אין העצה לשמוע לפיתוי (שעל-ידי-זה יתגבר עוד יותר, ובמכלל-שכן שלא יניח להתוועד**

השכם בכוקר - אמירת תהילים בציבור. אחר-כך לומדים כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר-כך - התפילה.¹

הפטרה: 'ויוסף עוד דוד... וילך כל העם איש לביתו' (שמואל-ב ו, א-יט).²

המולד: אור ליום רביעי, בשעה 3:55 ו-14 חלקים.

הש"ץ נוטל בידו את ספר-התורה ומחזיקו בשעת ברכת החודש.³

מברכים החודש: ראש-חודש אייר⁴ ביום הרביעי וביום החמישי.

אין אומרים 'אב הרחמים'.

לאמירת 'אשרי' - מי שאמר ברכת החודש מוסר הספר-תורה לאחר להחזיקו בישיבה, והציבור רשאי לשבת, ובי'הללו' נוטלו (הוא או אחר) בידו.⁵

התוועדות בבית-הכנסת.⁶

מי שלא הספיק לקיים את המנהג לשתות 'ארבע

(1) ספר-המנהגים, עמ' 30.

(2) ספר-המנהגים, עמ' 33. לוח כולל-חב"ד.

(3) ורק אם הוא זקן וקשה לו להחזיקו משך-זמן, ייתן לאחר להחזיקו (המקורות נסמנו ב'בירור' בנושא שנדפס ב'התקשרות' גיליון תצו עמ' 17, עיי"ש).

(4) שמו של החודש נכתב בשני יודין - אייר, דווקא. ובפרט על-פי המבואר, שאייר הוא "חודש שנוטלו בו זיוותני עולם", הוא ראשי תיבות סוד המרכבה שלימה - אברהם, יצחק, יעקב, רחל (נחלת-שבעה ס"ז. מאורי-אור בערכו) - אג"ק כך טו, עמ' קלו.

(5) כנראה אין הקפדה מי יאמר זאת - ראה 'התקשרות' גיליון רב"י עמ' 18,17, לקט מנהגי ביה"כ חב"ד בש"ק, שכתבו **שהמגביה** אומר 'יהללו' והרבי מחק זאת, ובנוסף - במוסף ציין "י! לפני המנהג, ובמנחה העיר 'לא זהו הדיוק!'.
(6) היום-יום, ל' ניסן.

(7) שיחת ש"פ קדושים, מברכים-החודש אייר ה'תשכ"ז ס"ג (שיחות-קודש תשכ"ז ח"ב עמ' 97).

(8) תוכן העניין בקצרה - בתורת מנחם תשכ"ג כרך לו, עמ' 351 (ובנסמן שם בהערה 122) ואילך.

(9) שבת קנב, א.

(10) 'תשורה' לנישואין מוזיקנט-וולף, כפר-חב"ד, ל"ג בעומר תשס"ב, עמ' 52.

באיזה פיתוי אחר, או גם בלא פיתוי), אלא הפכו. ובמענה נוסף בעניין זה (הלשון אינו מדוייק): **נבהלתי לשמוע, ובצנעה - גרוע מבפרהסיא.** במנחה אין אומרים 'צדקתך'. קוראים פרק ראשון ממסכת אבות¹¹.

אמירת פרקי־אבות (כלשון אדמו"ר הזקן בסידורו) באה בהמשך לתפילת מנחה, שעניינה אינו לימוד, וכלשון הידוע "אני מתפלל לדעת זה התינוק", ולכן גם היא אינה בגדר לימוד כל-כך. אך כדאי ונכון ביותר שכל אחד ואחד יקבל על עצמו, שנוסף לאמירת פרקי־אבות בכל שבת משבתות הקיץ, יוסיף וילמד בעיון משנה אחת (לכל הפחות) עם הפירושים דמפרשי המשנה, כל אחד לפי ערכו¹².

11 ראה ב'התקשרות' גיליון רעח עמ' 17 אודות פסוקים וחלקי־פסוקים שבפרקי־אבות, שהורה הרבי שלא לאומרים עם שמות ה' כמות־שהם (ולכאורה כן צ"ל גם באמירת הגש"פ בשבת הגדול).

צ"ע מ"ט רגילים אצלנו (כ"כ גם ב'אוצר' עמ' רמד, וכן נהג הרבי) שא"א קדיש דרבנן אח"כ (ועד"ז אחר אמירת הגש"פ בשבת־הגדול, וקדיש־יתום אחר פסוקי הנשיאים [ראה במכתב הרבי הנדפס בסוף התהילים: "וכמש"כ הלבוש סי' קל"ב, אשר לעולם צריכים לומר קדיש לאחר ששמו פסוקים]) - עכ"פ צריך היה לדחות לאחרים את הקדיש שאחרי התהילים, כמנהגו בקדיש שאחרי שיר של יום ולדוד אורי וכו'), ובפרט שבשו"ע אדמוה"ז סו"ס נד נסק שברייתא דר' חנניה נוספה כאן **כדי לומר את הקדיש**.

12 ספר־השיחות תנש"א ח"ב עמ' 596, 664. הובא ב'שערי המועדים' ספירת־העומר, סי' לו. וראה גם 'תורת־מנחם - התוועדות' תשי"א ח"ב ס"ע 62 שכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ אמר רבי ללמוד או לומר פרקי אבות בש"ס ווילנא [כנראה רק בגלל המפרשים הנדפסים שם, כי יש כמה שינויים בנוסח אדה"ז בפרקי אבות שבסידור מהנוסחאות האחרים, ו'חייב אדם לומר בלשון רבו" - לקוטי־שיחות, כרך ו, עמ' 301, ועד"ז בשער־הכולל פ"ל ס"ג. וכמדומני שלא מצאתיו לע"ע נעתק

יום רביעי

ל' בניסן, א' דראש־חודש אייר
[רבים ממנהגי ערב ראש־חודש וראש־חודש
רוכזו בגיליונות קודמים].
מי שטרם בירך את 'ברכת האילנות', ידרוז
לברכה היום¹³.

יום חמישי

א' באייר
ב' דראש־חודש.

יום שישי

ב' באייר

"תפארת שבתפארת", יום הולדת את כ"ק
אדמו"ר מוהר"ש נ"ע, בשנת תקצ"ד¹⁴.

ב'ביאורים לפרקי אבות'] "אבל לא באריכות". וכן מסופר ב'רשימות', חוברת קמג, עמ' 10, שהורה כן כ"ק אדמו"ר מהורש"ב לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ. ושם בחוברת ה', עמ' 28, מסופר שאדמו"ר מהורש"ב היה לומד פרקי־אבות בשבתות הקיץ - לפעמים ב' וג' משניות בכל שבת, ולכן נמשך אצלו לימוד זה כל הקיץ (ראה 'אוצר' עמ' רמה. ועיי"ש בנושא זה ממקורות נוספים, וכן תיווך מסויים בין זה להאמור בחוברת קפב, עמ' 20, שבכלל "למדו פרק" כל שבתות הקיץ).

13 כיוון שהרבי (שערי הלכה ומנהג' או"ח ח"א סי' קיד) מדייק מלשון 'סדר ברכת הנהנין' לאדמוה"ז (פי"ג סי"ד) שרק בימי ניסן יכולים לברך.

14 תולדות חיי ב'ספר התולדות - אדמו"ר מוהר"ש' לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו (בהוצאת קה"ת, ברוקלין תש"ז, תשנ"ז) ובפירוט נוסף, בספר בשם זה של הרה"ח ר"א ח"ש' גליצנשטיין, בהוצאת קה"ת, כפר־חב"ד תשל"ו. וראה ב'רשימות היומן' עמ' רפב, רצט.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש